TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH	CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM Độc lập – Tự do – Hạnh phúc

Bản án: 646/2022/DS-PT
Ngày: 16 - 9 - 2022
V/v: tranh chấp "Cử người giám hộ".

NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán – Chủ tọa phiên tòa: Ông Lê Thành Long

Các Thẩm phán: Ông Vũ Ngọc Huynh

Ông Nguyễn Văn Tửu

Thư ký phiên tòa: Ông Nguyễn Tấn Duy Minh - Thư ký Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh tham gia phiên tòa: Bà Phạm Thị Út - Kiểm sát viên.

Ngày 16 tháng 9 năm 2022 tại trụ sở Toà án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh mở phiên tòa xét xử phúc thẩm công khai vụ án dân sự thụ lý số 165/2022/TLPT-DS ngày 19 tháng 5 năm 2022 về việc tranh chấp "*Cử người giám hộ*".

Do Bản án dân sự sơ thẩm số 04/2022/DS-ST ngày 22 tháng 02 năm 2022 của Toà án nhân dân tỉnh Tiền Giang bị kháng cáo.

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử phúc thẩm số 1755/2022/QĐPT-DS ngày 29 tháng 8 năm 2022 giữa các đương sự:

- Nguyên đơn:

1. Ông Trần Anh V, sinh năm 1950 (có mặt);

Địa chỉ: Số 305, tổ 12, ấp B, xã T, huyện G, tỉnh T.

2. Ông Trần Anh K, sinh năm 1956 (có mặt);

Địa chỉ: Số 25 ấp B, phường 5, thành phố M, tỉnh T.

3. Trần Văn T, sinh năm 1959 (có mặt);

Địa chỉ: Số 232, quốc lộ 1, phường 10, thành phố M, tỉnh T.

4. Bà Trần Thị Kim Q, sinh năm 1960 (có mặt);

Địa chỉ: Số 25 ấp B, phường 5, thành phố M, tỉnh T.

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho nguyên đơn: Luật sư Võ Huy T thuộc Đoàn luật sư tỉnh Tiền Giang (có mặt).

- Bị đơn: Bà Trần Thị P, sinh năm 1947 (vắng mặt);

Địa chỉ: Số 25 ấp B, phường 5, thành phố M, tỉnh T.

Tạm trú: số 18/9 khu phố 4, phường 10, thành phố M, tỉnh T..

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho bị đơn: Luật sư Phạm Ngọc D thuộc Đoàn luật sư tỉnh Tiền Giang (có mặt).

- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

1. Ông Trần Anh D, sinh năm 1947; Quốc tịch Australia;

Địa chỉ: 7Ruth St. Canley Heights NSW 2166, Australia.

2. Ông Trần Thế H, sinh năm 1954; Quốc tịch Australia;

Địa chỉ: 7Ruth St, Canley Heights NSW 2166, Australia.

Đại diện theo ủy quyền của Trần Anh D và Trần Thế H: Ông Trần Anh V, sinh năm 1950. Địa chỉ: Số 305, tổ 12, ấp Bì xã T, huyện G, tỉnh T (có mặt).

3. Ông Trần Anh T, sinh năm 1952; Địa chỉ: Số 25 ấp Bắc, phường 5, thành phố M, tỉnh T (có mặt).

- Người kháng cáo: Ông Trần Anh V, ông Trần Anh K, ông Trần Văn T và bà Trần Thị Kim Q (nguyên đơn).

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo đơn khởi kiện, bản tự khai ngày 09/4/20121 và trong quá trình giải quyết vụ án, nguyên đơn Trần Anh V, Trần Anh K, Trần Văn T, Trần Thị Kim Q và người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho nguyên đơn trình bày:

Nguyên đơn, bị đơn và những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan trong vụ án là con của ông Trần Văn Nhì, sinh năm 1924, chết ngày 22/7/ 2014 và bà Nguyễn Thị S, sinh năm 1922, chết ngày 09/12/2012.

Cha mẹ sinh tất cả 08 người con, trong đó có Trần Anh T từ nhỏ đã bị bệnh tâm thần. Tại (Quyết định số 21/2018/QĐDSST ngày 03/5/2018 của Tòa án nhân dân tỉnh Tiền Giang đã tuyên bố: "Ông Trần Anh T bị mất năng lực hành vi dân sự".

Khi cha mẹ còn sống thì cha mẹ là đại diện đương nhiên của Trần Anh T, nhưng từ khi cha mẹ chết, Tòa án tuyên bố Trần Anh T bị mất năng lực hành vi nhưng không chỉ định người giám hộ mà giao cho chính quyền địa phương để cử người giám hộ. Nguyên đơn có liên hệ với chính quyền địa phương, nhưng Ủy ban nhân dân phường 5, thành phố Mỹ Tho không cử được người giám hộ, do trong anh chị em có tranh chấp việc cử người giám hộ. Cụ thể là bà Trần Thị P dành quyền giám hộ, trong khi từ lâu nay Bà P hoàn toàn không có trách nhiệm trong việc nuôi dưỡng, chăm sóc Trần Anh T. Các nguyên đơn yêu cầu chỉ định ông Trần Anh K làm người giám hộ cho ông Trần Anh T nhưng bà Trần Thị P không đồng ý nên xảy ra tranh chấp. Do đó các nguyên đơn yêu cầu tòa án cử ông Trần Anh K là người giám hộ cho ông Trần Anh T vì các lý do:

1. Khi còn sống mẹ của các nguyên đơn là bà Nguyễn Thị S có tài sản là căn nhà số 25 đường ấp Bắc, phường 5, Thành Phố Mỹ Tho, ý định của bà là giao căn nhà này cho anh K để anh K nuôi dưỡng Trần Anh T đến cuối đời, thực tế từ ngày

bà Sắc chết năm 2012 đến nay anh K là người trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng anh Trần Anh T tại căn nhà này, nay chị Phượng có ý định bán căn nhà này nên xảy ra tranh chấp.

2. Chỉ trừ chị Phương ra tất cả anh em trong gia đình đều thống nhất giao Trần Anh K là người giám hộ cho Trần Anh T.

3. Trên thực tế ông Trần Anh K là người trực tiếp nuôi Ông T từ năm 2012 cho đến nay, bà P không nuôi Ông T và cũng không có ở tại địa chỉ trên.

4. Các giấy xác nhận của địa phương, giấy nuôi bệnh, giấy trợ cấp của Ông T đều thể hiện Bà P không có nuôi dưỡng Ông T.

- Tại văn bản trình bày ý kiến ngày 29/11/2021 và quá trình giải quyết vụ án bị đơn Trần Thị P và người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho bị đơn trình bày:

Bà P thống nhất với với lời trình bày của các nguyên đơn về các anh chị em trong gia đình. Bà P là chị thứ hai (chị cả) trong gia đình, Trần Anh T là em ruột của Bà P, theo Quyết định số 21/2018/QĐDSST ngày 03/5/2018 của Tòa án nhân dân tỉnh Tiền Giang đã tuyên bố: "Ông Trần Anh T bị mất năng lực hành vi dân sự". Theo quy định của pháp luật thì Bà P là người giám hộ đương nhiên và hợp pháp cho ông Trần Anh T. Ngày 20/11/2020 Bà P có đơn xin làm người giám hộ đương nhiên theo quy định pháp luật cho Trần Anh T, đơn gửi cho UBND phường 5, Tp Mỹ Tho, Tiền Giang. Khi xử lý đơn và yêu cầu của Bà P thì các em tên: Trần Thị Kim Q, Trần Anh K, Trần Văn T, Trần Anh V, cũng có đơn yêu cầu UBND phường 5, Tp Mỹ Tho, Tiền Giang đề cử Trần Anh K làm người giám hộ cho Trần Anh T. Trong cuộc hòa giải tại UBND phường 5, Tp.Mỹ Tho, Tiền Giang trước đây các bên không thống nhất được, nên UBND phường 5, Tp Mỹ Tho, Tiền Giang không cử Bà P làm người giám hộ cho Trần Anh T được, nên phát sinh tranh chấp và vụ án khởi kiện yêu cầu Tòa án chỉ định người giám hộ xảy ra và Tòa án nhân dân Tiền Giang thụ lý theo đơn khởi kiện của Trần Thị Kim Q, Trần Anh K, Trần Văn T, Trần Anh V.

Đối với yêu cầu khởi kiện của các nguyên đơn Bà P không đồng ý, Bà P đề nghị Tòa án xem xét chỉ định bà Trần Thị P và Trần Thị Kim Q là người giám hộ cho Trần Anh T với lý do:

1. Bà là chị ruột (chị cả) của các nguyên đơn.

2. Căn nhà số 25, đường Ấp Bắc Phường 5, thành phố Mỹ Tho Bà P và ông Trần Anh K đứng tên đồng sở hữu.

3. Nhà đất tại số số 25, đường Ấp Bắc Phường 5, thành phố Mỹ Tho hiện nay Trần Thị Kim Q và Trần Anh T đang ở và sử dụng, Trần Anh K không ở tại căn nhà này.

4. Bà P có đủ sức khỏe để chăm sóc cho ông Trần Anh T.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Trần Anh D, Trần Thế H đại diện theo ủy quyền là ông Trần Anh V trình bày: Thống nhất với lời trình bày và yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn đề nghị tòa án cử ông Trần Anh K là người giám hộ cho ông Trần Anh T.

Tại Bản án dân sự sơ thẩm số 04/2022/DS-ST ngày 22 tháng 02 năm 2022 của Toà án nhân dân tỉnh Tiền Giang, đã quyết định:

Căn cứ các Điều 26, 35, 37, 147, 272, 273 Bộ luật tố tụng dân sự.

Căn cứ các Điều 49, 51, 53, 54, 57, 58, 59 Bộ luật dân sự.

Căn cứ Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án;

Xử:

1. Công nhận sự thỏa thuận giữa các đương sự nguyên đơn: ông Trần Anh V, Trần Anh K, Trần Văn T, bà Trần Thị Kim Q với bị đơn bà Trần Thị P về việc chỉ định người giám hộ cho ông Trần Anh T.

Chỉ định ông Trần Anh K và bà Trần Thị Kim Q là người giám hộ cho ông Trần Anh T, sinh năm 1952, địa chỉ: số 25 ấp Bắc, phường 5, thành phố M, tỉnh T.

Ông Trần Anh K và bà Trần Thị Kim Q được thực hiện quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định tại Điều 57, 58, 59 của Bộ luật Dân sự.

2. Chấp nhận một phần yêu cầu của các nguyên đơn ông Trần Anh V, Trần Anh K, Trần Văn T, bà Trần Thị Kim Q về việc chỉ định người giám sát việc giám hộ.

Chấp nhận yêu cầu của bị đơn bà Trần Thị P về việc chỉ định người giám sát việc giám hộ.

Chỉ định bà Trần Thị P và ông Trần Anh V là người giám sát việc giám hộ của ông Trần Anh K và bà Trần Thị Kim Q.

Bà Trần Thị P và ông Trần Anh V được thực hiện quyền và nghĩa vụ của người giám sát việc giám hộ theo quy định tại Điều 51 Bộ luật Dân sự.

Ngoài ra bản án sơ thẩm còn tuyên về án phí và quyền kháng cáo theo quy định pháp luật.

Ngày 04/3/2022, nguyên đơn ông Trần Anh V, Trần Anh K, Trần Văn T và bà Trần Thị Kim Q kháng cáo một phần bản án sơ thẩm. Yêu cầu Tòa án cấp phúc thẩm giải quyết bao gồm: Hủy một phần bản án sơ thẩm và đình chỉ xét xử đối với nội dung cử người giám sát việc giám hộ.

Tại phiên tòa phúc thẩm:

Các nguyên đơn vẫn giữ nguyên yêu cầu kháng cáo.

Luật sư bảo vệ quyền và nghĩa vụ của các nguyên đơn cho rằng, theo các nguyên đơn thì khi cử Bà P là người giám sát người giám hộ, Bà P sẽ lợi dụng quyền của người giám sát, khủng bố tinh thần của người được giám hộ, điều đó sẽ làm ảnh hưởng đến sức khỏe của ông Trần Anh T, vì thực tế mỗi khi Bà P xuất hiện, Ông T luôn tỏ ra sợ hãi và bỏ đi khỏi nhà.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh phát biểu:

- Việc chấp hành pháp luật tố tụng: Thẩm phán, Hội đồng xét xử và Thư ký đã chấp hành đúng các quy định của Bộ luật tố tụng dân sự trong quá trình giải quyết vụ án.

- Về thủ tục tố tụng: Đơn kháng cáo của nguyên đơn đảm bảo quy định pháp luật về nội dung và thời hạn kháng cáo.

- Về nội dung: Sau khi phân tích, đánh giá các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ vụ án và kết quả tranh luận tại phiên tòa, xét thấy cấp sơ thẩm xét xử vụ án là có căn cứ và đúng quy định pháp luật. Tại phiên tòa, người kháng cáo không cung cấp được tình tiết nào mới để chứng minh cho yêu cầu của mình là có căn cứ và có cơ sở. Vì vậy, đề nghị Hội đồng xét xử không chấp nhận kháng cáo của các nguyên đơn ông Trần Anh V, Trần Anh K, Trần Văn T và Trần Thị Kim Q. Giữ nguyên bản án dân sự sơ thẩm.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Căn cứ vào các tài liệu, chứng cứ đã được xem xét tại phiên tòa, kết quả tranh tụng tại phiên tòa; Hội đồng xét xử phúc thẩm nhận định:

Đơn kháng cáo của nguyên đơn và bị đơn đúng về hình thức, nội dung và được nộp trong hạn luật định, nên được xem xét theo thủ tục phúc thẩm.

[1] Về sự có mặt của các đương sự:

Bà Trần Thị P được triệu tập hợp lệ lần thứ 2 nhưng vắng mặt không lý do, vì thế căn cứ căn cứ Điều 296 của Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015 xét xử vắng mặt Bà P.

[2] Về quan hệ tranh chấp và thẩm quyền giải quyết vụ án:

Căn cứ Quyết định tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự số 21/2018/QĐST-DS ngày 03/5/2018 của Tòa án nhân dân tỉnh Tiền Giang thì ông Trần Anh T được xác định là người bị mất năng lực hành vi dân sự. Theo quy định của pháp luật, để thực hiện việc chăm sóc, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người mất năng lực hành vi dân sự thì sẽ được thực hiện thông qua người giám hộ. Ông T trước khi ở tình trạng cần được giám hộ đã không lựa chọn ai làm người giám hộ cho mình. Ông T không có vợ, con, còn cha mẹ thì đều đã chết nên không có người giám hộ đương nhiên theo quy định tại Khoản 1, 3 Điều 53 của Bộ luật Dân sự. Các anh chị em của Ông T không thống nhất về cử người giám hộ cho Ông T mà có tranh chấp. Do đó, Tòa án nhân dân tỉnh Tiền Giang xác định đây là tranh chấp về việc cử người giám hộ theo quy định tại Điều 54 của Bộ luật dân sự, vụ án có đương sự là người định cư ở nước ngoài nên thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân tỉnh là đúng theo quy định tại khoản 14 Điều 26, Điều 37 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

[3] Về nội dung:

Tại phiên tòa sơ thẩm các nguyên đơn là ông V, ông Kiệt, ông Tín và bà Quyên với bị đơn là Bà P đã thỏa thuận thống nhất được với nhau đề nghị tòa án cử ông Trần Anh K và bà Trần Thị Kim Q là người giám hộ cho ông Trần Anh T. Do đó Tòa án nhân dân tỉnh Tiền Giang công nhận sự thỏa thuận giữa các đương sự chỉ định ông Trần Anh K và bà Trần Thị Kim Q là người giám hộ cho ông Trần Anh T

là có căn cứ, đúng quy định của pháp luật.

Ngoài ra Tòa cấp sơ thẩm còn chỉ định người giám sát việc giám hộ là bà Trần Thị P và ông Trần Anh V.

[4] Xét yêu cầu kháng cáo của các nguyên đơn là ông Trần Anh V, ông Trần Anh K, ông Trần Văn T và bà Trần Thị Kim Q về việc đề nghị không cử người giám sát việc giám hộ, Hội đồng xét xử nhận thấy:

Việc giám hộ ảnh hưởng tới toàn bộ cuộc sống vật chất cũng như tinh thần của người được giám hộ vì người giám hộ là người chăm sóc, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người được giám hộ và đồng thời cũng giúp người được giám hộ quản lý tài sản, thực hiện các giao dịch liên quan. Do đó Điều 51 của Bộ luật dân sự năm 2015 đã quy định cụ thể về giám sát việc giám hộ xuất phát từ chính yêu cầu đảm bảo mục đích của việc giám hộ.

Tại phiên tòa sơ thẩm các bên đương sự đề cử những người khác nhau đều là những người thân thích của người được giám hộ và những người được đề cử này không có sự phản đối trở thành người giám sát việc giám hộ. Do đó Tòa án nhân dân tỉnh Tiền Giang chỉ định bà Trần Thị P và ông Trần Anh V là người giám sát việc giám hộ của ông Trần Anh K và bà Trần Thị Kim Q là đúng quy định của pháp luật. Các nguyên đơn kháng cáo cho rằng, Tòa án chỉ định Bà P là người giám sát là không phù hợp vì cho rằng Bà P sẽ lợi dụng việc giám sát gây ảnh hưởng đến tinh thần của người được giám hộ, nhưng không đưa ra được chứng cứ chứng minh. Do đó kháng cáo của nguyên đơn không được chấp nhận.

[5] Quan điểm của các luật sư bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp cho các nguyên đơn không được Hội đồng xét xử chấp nhận.

[6] Quan điểm của đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại phiên tòa phù hợp với nhận định của Hội đồng xét xử.

[7] Các phần khác của bản án sơ thẩm không có kháng cáo, kháng nghị có hiệu lực pháp luật kể từ ngày hết thời hạn kháng cáo, kháng nghị.

[8] Án phí dân sự phúc thẩm: Kháng cáo của các nguyên đơn không được chấp nhận, tuy nhiên do các nguyên đơn là người cao tuổi, do đó được miễn toàn bộ án phí.

Vì các lẽ trên:

QUYẾT ĐỊNH

Căn cứ vào khoản 1 Điều 308 của Bộ luật tố tụng dân sự.

[1] Không chấp nhận yêu cầu kháng cáo của các nguyên đơn ông Trần Anh V, ông Trần Anh K, ông Trần Văn T và bà Trần Thị Kim Q. Giữ nguyên Bản án dân sự sơ thẩm số 04/2022/DS-ST ngày 22 tháng 02 năm 2022 của Toà án nhân dân tỉnh Tiền Giang.

Căn cứ các Điều 26, 35, 37, 147, 272, 273 Bộ luật tố tụng dân sự.

Căn cứ các Điều 49, 51, 53, 54, 57, 58, 59 Bộ luật dân sự.

Căn cứ Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban

Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án;

Tuyên xử:

1. Công nhận sự thỏa thuận giữa các đương sự nguyên đơn: ông Trần Anh V, Trần Anh K, Trần Văn T, bà Trần Thị Kim Q với bị đơn bà Trần Thị P về việc chỉ định người giám hộ cho ông Trần Anh T.

Chỉ định ông Trần Anh K và bà Trần Thị Kim Q là người giám hộ cho ông Trần Anh T, sinh năm 1952, địa chỉ: số 25 ấp Bắc, phường 5, thành phố M, tỉnh T.

Ông Trần Anh K và bà Trần Thị Kim Q được thực hiện quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định tại Điều 57, 58, 59 của Bộ luật Dân sự.

2. Chấp nhận một phần yêu cầu của các nguyên đơn ông Trần Anh V, Trần Anh K, Trần Văn T, bà Trần Thị Kim Q về việc chỉ định người giám sát việc giám hộ.

Chấp nhận yêu cầu của bị đơn bà Trần Thị P về việc chỉ định người giám sát việc giám hộ.

Chỉ định bà Trần Thị P và ông Trần Anh V là người giám sát việc giám hộ của ông Trần Anh K và bà Trần Thị Kim Q.

Bà Trần Thị P và ông Trần Anh V được thực hiện quyền và nghĩa vụ của người giám sát việc giám hộ theo quy định tại Điều 51 Bộ luật Dân sự.

[2] Các phần khác của bản án sơ thẩm không có kháng cáo, kháng nghị có hiệu lực pháp luật kể từ ngày hết thời hạn kháng cáo, kháng nghị.

[3] Án phí dân sự phúc thẩm: Các nguyên đơn ông Trần Anh V, ông Trần Anh K, ông Trần Văn T và bà Trần Thị Kim Q không phải chịu.

[4] Bản án dân sự phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án.

Nơi nhận:
- Tòa án nhân dân tối cao; (1)
- VKSNDCC tại TP Hồ Chí Minh; (1)
- TAND tỉnh Tiền Giang; (1)
- VKSND tỉnh Tiền Giang; (1)
- Cục THADS tỉnh Tiền Giang; (1)
- Nguyên đơn; (4)
- Bị đơn; (1)
- NLQ; (3)
- Lưu VT (6), HS (2) T.21 (BA 36).

TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN TÒA

Lê Thành Long